

نهادهای تصمیم‌ساز آمریکا و نقش آنها در مورد جمهوری اسلامی ایران

نویسنده: نجف علی شهبازی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۷۰۳-۱-۲

نشر مسئله

با همکاری

مؤسسه مطالعات راهبردی جهان پژوه

نشر مسئله

مؤسسه مطالعات راهبردی
جهان پژوه

سرشناسه

:شهبازی، نجفی، ۱۳۵۸ -

عنوان و نام پدیدآور

: نهادهای تصمیم‌ساز آمریکا و نقش آن‌ها در مورد جمهوری اسلامی ایران/نویسنده نجف‌علی شهبازی.

مشخصات نشر

: تهران: نشر مساله: موسسه مطالعات راهبردی جهان پژوه، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری

: ۳۲۲ص: جدول، نمودار (بخشی رنگی).

شابک

: ۱۵۰۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۲۲-۹۷۸-۱-۹۶۷۰۳-۲

وضعیت فهرست نویسی

: فیبا

موضوع

: ایالات متحده -- روابط خارجی - ایران United States -- Foreign relations-- Iran

موضوع

: ایران - روابط خارجی - ایالات متحده Iran -- Foreign relations -- United States

: ایران -- سیاست و حکومت -- دخالت ایالات متحده

: Iran -- Politics and government -- Participation, United States

: ایالات متحده -- سیاست و حکومت -- قرن ۲۱م.

: st centuryUnited States -- Politics and government --

رده بندی کنگره

: ۱۸۳/۸E:

رده بندی دیویی

: ۳۲۷/۷۳۰۵۵:

شماره کتابشناسی ملی

: ۸۳۵۵۸۴

اطلاعات رکورد کتابشناسی

: فیبا

مؤسسه مطالعات راهبردی
جهان پژوه

WWW.JPSTUDIES.COM

WWW.MASALEPUB.COM

نهادهای تصمیم‌ساز آمریکا و نقش آن‌ها در مورد جمهوری اسلامی ایران

نویسنده: نجف‌علی شهبازی

ناشر: مساله

تهیه شده در: موسسه جهان پژوه

شمارگان: به تعداد محدود

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۴۰۱

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۲۶۲-۳

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه : کلیات پژوهش
۱۲	بیان مسئله.....
۱۵	روش تحقیق.....
۱۶	سؤال تحقیق.....
۱۶	فرضیه
۱۷	پیشینه پژوهش.....
۱۹	منابع خارجی.....
۲۲	فرایند انجام پژوهش.....

فصل اول : رهیافت‌های نظری در بررسی مسائل و رفتار امنیتی و سیاست

۲۷	خارجی آمریکا
۲۸	مقدمه
۳۰	تحلیل تصمیم‌گیری سیاست خارجی.....
۳۱	فرایند تصمیم‌گیری در سیاست خارجی.....
۳۳	سیاست خارجی مقایسه‌ای.....
۳۵	محیط روانی سیاست خارجی.....
۴۱	رویکردهای جدید تحلیل سیاست خارجی.....
۴۱	رویکردهای نهادهی.....
۴۳	رویکردهای جامعه‌شناسانه.....
۴۴	فرهنگ، هویت و سیاست خارجی.....
۴۷	پیوند تحلیل سیاست خارجی.....
۴۹	چارچوب نظری تحلیل سیاست خارجی آمریکا.....
۵۰	منطق حاکم بر سیاست خارجی آمریکا.....
۵۹	عوامل مؤثر در شکل‌گیری سیاست خارجی آمریکا.....
۶۱	تأثیر متغیرهای فردی بر سیاست خارجی آمریکا.....

۶۲.....	تأثیر متغیرهای مربوط به نقش در سیاست خارجی ایالات متحده.....
۶۳.....	تأثیر متغیرهای بوروکراتیک بر کارکرد سیاست خارجی و نظامی آمریکا.....
۶۴.....	تأثیر متغیرهای ملی بر رفتار سیاست خارجی و امنیتی آمریکا.....
۶۵.....	بازشناسی جایگاه و نقش متغیرهای سیستمیک در سیاست خارجی آمریکا.....
۶۶.....	سیاست خارجی آمریکا؛ نمود یک استراتژی کلان.....
۶۸.....	تطبیق سیاست خارجی آمریکا با منطق‌های شش‌گانه.....

۷۳ فصل دوم: کانال‌های قدرت و نظام تصمیم‌سازی در آمریکا

۷۴.....	مقدمه.....
۷۴.....	محیط داخلی اثرگذار بر تصمیم‌سازی حوزه خارجی آمریکا.....
۸۲.....	نهادهای رسمی تصمیم‌ساز.....
۸۳.....	قوه مجریه.....
۸۵.....	رئیس‌جمهور.....
۸۷.....	شورای امنیت ملی.....
۸۸.....	مدیریت بودجه.....
۸۸.....	مدیریت سیاست اقتصادی.....
۸۹.....	مدیریت سیاست تجاری.....
۹۰.....	وزارت خارجه.....
۹۲.....	پنتاگون و دستگاه امنیت.....
۹۵.....	جامعه اطلاعاتی.....
۹۵.....	نقش شناختی سیا در سیاست‌گذاری خارجی.....
۹۷.....	نقش نظارتی سیا در روند سیاست خارجی آمریکا.....
۹۸.....	نقش اجرایی (عملیات پنهان) سازمان سیا در سیاست خارجی.....
۱۰۰.....	فعالیت‌های اطلاعاتی.....
۱۰۱.....	کنگره.....
۱۰۵.....	اختیارات کنگره و سیاست خارجی.....
۱۰۶.....	موانع در برابر سیاست‌گذاری کنگره.....

۱۰۸		نهادهای غیررسمی تصمیم‌ساز
۱۱۰		عناصر و واسطه‌های تأثیرگذار
۱۱۰		بنگاه‌های اقتصادی تجارت و سرمایه
۱۱۱		نقش سرمایه‌داران در نظام سیاسی آمریکا
۱۱۵		اهداف شورا
۱۱۸		افکار عمومی
۱۲۱		نهادهای غیررسمی و بانفوذ
۱۲۱		بنگاه‌های لابی
۱۲۲		لابی کوبایی‌ها
۱۲۳		لابی هند
۱۲۳		لابی ایرانیان
۱۲۳		لابی ارمنی‌ها
۱۲۴		لابی اعراب در ایالات متحده
۱۲۶		لابی عربی غیررسمی
۱۳۶		لابی‌های طرفدار رژیم صهیونیستی
۱۳۷		ساختار آپیک و اعضای آن
۱۳۹		فعالیت‌های آپیک در قبال اسرائیل
۱۴۰		اعمال نفوذ در ساختار تصمیم‌سازی دولت‌ها
۱۴۱		منابع قدرت یهودیان آمریکا
۱۴۳		میزان نفوذ آپیک در ساختارهای ایالات متحده
۱۴۵		اهمیت آپیک برای ایالات متحده
۱۴۵		تأثیر آپیک بر تغییر سیاست‌های ایالات متحده
۱۴۶		اتاق‌های فکر
۱۵۱		کانونهای تفکر مورد حمایت حکومت
۱۵۲		کانونهای تفکر خصوصی، انتفاعی
۱۵۳		کانونهای تفکر وابسته به دانشگاه

۱۵۴		کانونهای تفکر ترکیبی
۱۶۰		گرایش‌های سیاسی و فلسفی
۱۶۴		کانونهای تفکر ایالتی و شبکه‌ها
۱۷۷		بازاریابی، روابط عمومی و مشارکت عمومی
۱۷۸		گردهمایی‌ها، همایش‌ها و جلسات
۱۷۸		انتشارات
۱۸۲		رسانه‌ها

۱۸۹		ارتباط با سازمان‌های دولتی
۱۹۰		منابع مالی کانونهای تفکر
۱۹۸		روند جاری پیش روی کانونهای تفکر
۲۰۲		گسترش کانونهای تفکر و دیگر سازمان‌های مردم‌نهاد
۲۰۳		گسترش سیاست‌های حزبی
۲۰۵		رسانه‌های عمومی و گسترش اشتراکات
۲۰۷		کانونهای تفکر جهانی ایالات متحده
۲۰۹		معرفی ۲۵ کانون تفکر برجسته ایالات متحده آمریکا
۲۳۵		روندهای غیررسمی و تأثیرگذار
۲۳۵		هزینه‌های انتخاباتی
۲۳۶		اقوام و قومیت‌ها

کلیسا و گروه‌های مذهبی ۲۳۸

۲۴۱		فصل سوم: راهبردهای سیاست خارجی آمریکا
۲۴۲		مقدمه:
۲۴۲		راهبردهای سیاست خارجی آمریکا پس از پایان جنگ سرد
۲۴۴		یک‌جانبه‌گرایی سیاست خارجی آمریکا بعد از جنگ سرد
۲۴۶		سیاست‌های رفتاری آمریکا در قبال ایران
۲۴۶		رویکرد جنگ نرم

بیان مسئله

در بحبوحه جنگ سرد، آمریکا سیاست تبلیغاتی فعالی را باهدف وارد کردن خاورمیانه در ائتلاف جهانی بر ضد شوروی در این منطقه آغاز کرد. در این چهارچوب، ایران به دلیل موقعیت راهبردی در نزدیکی مرز شوروی و همچنین منابع نفتی گسترده‌اش، یکی از اهداف اصلی آمریکا بود. عملیات تبلیغاتی که سیا آن را در سال ۱۹۵۳ باهدف سرنگونی دولت ملی‌گرایی مصدق هدایت کرد، نمونه برجسته‌ای از این فعالیت‌هاست. در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی، آمریکا همچنان به استفاده از تبلیغات به‌عنوان ابزاری برای تغییر رژیم در ایران ادامه داده است. این اقدامات تبلیغات محور که دولت آمریکا آن را «دیپلماسی عمومی» می‌نامد، در چهارچوب فعالیت‌های تبلیغاتی جهانی آمریکا پس از یازده سپتامبر باهدف تسخیر اذهان و قلوب مردم در جهان اسلام، نیرویی تازه یافته است. در یک نمای کلی، مجموعه اقدامات آمریکا برای مقابله با ایران پس از انقلاب اسلامی، را می‌توان به این ترتیب برشمرد: اقدام به کودتا علیه انقلاب اسلامی، اقدام به ضربه محدود نظامی (طیس)، اعمال تحریم‌های اقتصادی، سیاسی و نظامی (یکجانبه و چندجانبه)، تلاش برای متزوی کردن ایران، نزدیک شدن به صدام و جنگ با ایران، تحریک همسایگان ایران، حمله نظامی به ناوگان نظامی و هواپیمای مسافربری ایران، تهدید جلوه دادن ایران علیه صلح و امنیت جهانی، اقدام به دیپلماسی پنهان جهت نزدیک شدن به ایران (ماجرای مک فارلین)، حامی تروریسم نامیدن ایران، اعمال سیاست مهار و هم‌زمان تعامل با ایران در عراق و افغانستان، کمک به جریان‌های معارض با نظام در داخل و خارج از کشور، جنگ روانی و تهدید به عملیات نظامی (دوران بوش)، تلاش برای مذاکره مستقیم همراه با تداوم فشارهای چندجانبه و به کارگیری مجدد سیاست تحریم‌های شدید و طرح دوباره احتمال کاربرد گزینه نظامی برای تغییر رفتار ایران، ایجاد اجماع بین‌المللی علیه ایران و اعمال شدیدترین تحریم‌های اقتصادی و درنهایت مذاکره با ایران در موضوع هسته‌ای. به‌طور کلی در ارزیابی سیاست خارجی

ایالات متحده در قبال ایران همواره می‌توان نشانه‌هایی از تداوم و تغییر را مشاهده نمود. این گفته بدان معناست که اصول کلی سیاست خارجی آمریکا در قبال ایران همواره پایدار بوده و در دوره‌های مختلف تنها روش‌ها و نحوه مواجهه با آن تغییر کرده است. برای دست یافتن به تحلیلی جامع‌تر از سیاست‌های آمریکا در قبال ایران، لازم است از ارائه روایتی صرفاً توصیفی از سیاست آمریکا فراتر رفته، «نهادهای تصمیم‌ساز در سیاست‌های ایالات متحده در قبال ایران» را نیز که در مباحث مربوط به سیاست‌های آمریکا در قبال جمهوری اسلامی ایران مشارکت می‌کنند، مورد واکاوی قرار گیرد. این پژوهش، با بررسی شبکه بررسی مسائل ایران، تصویر واقعی از گزینه‌های سیاسی که در دسترس سیاست‌گذاران آمریکا قرار دارند را ارائه می‌کند. در ایالات متحده تنظیم سیاست خارجی یک پدیده چندوجهی و چند سطحی است که منابع و نهادهای رسمی و غیررسمی زیادی در تنظیم آن نقش دارند. منابع رسمی دستگاه سیاست خارجی ایالات متحده شامل قوه مجریه و کنگره است. از آنجایی که نظام سیاسی ایالات متحده یک نظام ریاستی است و رئیس‌جمهور در آن اختیارات فراوانی دارد، لذا از لحاظ حقوقی و قانونی، تمام مسئولیت‌ها بر عهده شخص رئیس‌جمهور است و وزرا صرفاً عامل اجراکننده تفکرات رئیس‌جمهور هستند.

فرهنگ سیاسی در آمریکا به گونه‌ای است که گذشته از منابع رسمی تأثیرگذار بر سیاست خارجی ایالات متحده، این سیستم از بسیاری از منابع و نهادهای غیررسمی نیز در مسیر تدوین سیاست خارجی متأثر می‌گردد. از دیدگاهی کلی‌تر، شبکه‌های بررسی مسائل به یک سری شبکه‌های سیاسی اطلاق می‌شود که با پیوند دادن حلقه‌های ناممکن کشندگان سیاسی به یکدیگر، آن‌ها را به تارهایی درهم‌تنیده از کنش‌ها که منافع مشترکی را پی می‌گیرند تبدیل می‌کنند (Knoke et al., ۱۹۹۶).

قدرت و نفوذ برخی از این نهادهای غیررسمی که اغلب با عنوان گروه‌های ذی‌نفوذ شناخته می‌شوند به اندازه‌ای است که در اغلب اوقات، بدون جلب و تأمین نظر

آن‌ها، اتخاذ تصمیم در زمینه مسائل خارجی دشوار می‌گردد. منابع غیررسمی مؤثر در سیاست خارجی در ایالات متحده، شامل شورای روابط خارجی، کمیسیون سه‌جانبه، گروه‌های ذی‌نفوذ (تولیدکنندگان، مهاجران، لابی یهود)، احزاب سیاسی، افکار عمومی و دانشمندان و مؤسسات پژوهشی می‌شود. گروه‌های فشار و ذی‌نفوذ اصولاً جزء ساختارهای قانونی حکومت نیستند. هرچند در قانون وجود آن‌ها به رسمیت شناخته شده است و از بیرون بر تصمیم‌گیری‌های سیاست خارجی تأثیر می‌گذارند.

علت ورود گروه‌های ذی‌نفوذ به سازمان سیاست خارجی دستیابی به اهداف شخصی، گروهی و جناحی و ... می‌باشد. چنانچه به گروه‌های ذی‌نفوذ و فشار در آمریکا و تأثیر آن بر تصمیم‌گیری سیاست خارجی نظری بیفکنیم، فعالیت گروه‌های متعدد منفعتی - تجاری، گروه‌های اقتصادی و ... بسیار چشمگیر مشاهده می‌کنیم و اصولاً لابی‌گری به عنوان یک عنصر در تصمیمات سیاسی کنگره‌ای و رئیس‌جمهوری درآمده است.

اکنون به پیروی از چنین رویکردی، چند پرسش پژوهشی به منظور بررسی نقش نهادهای تصمیم‌ساز در قبال جمهوری اسلامی ایران و شبکه بررسی مسائلی که فعالانه درگیر این بحث است، طرح می‌شود. از جمله این که چه افراد و سازمان‌هایی در مباحث مربوط به سیاست‌های آمریکا در قبال جمهوری اسلامی ایران مشارکت کرده و در نتیجه، آیا بخشی از شبکه بررسی مسائل ایران هستند؟ توصیه‌های سیاسی نهادهای تأثیرگذار بر بررسی مسائل ایران چیست؟ بر اساس توصیه‌های ارائه شده درباره سیاست‌های آمریکا در قبال ایران و روابط میان اعضای نهادهای تصمیم‌ساز در مورد ایران، چه حلقه‌های سیاست‌سازی را می‌توان در این شبکه شناسایی کرد؟ آیا دولت و وزارت خارجه آمریکا می‌تواند به تنهایی باعث ایجاد تغییرات گسترده و اساسی در روند تصمیم‌گیری و اتخاذ برنامه‌های جدید در سیاست خارجی آمریکا شود؟